

...I. ч. 281. (436) Вівторок, 16. грудня 1941. Ціна 30 сот.

КРАКІВСЬКІ ВІСТІ

Щоденник, виходить кожного дня, крім неділь і свят

АДМІНІСТРАЦІЯ
Краків, Райхсштрассе 34. Тел. 230-39
РЕДАКЦІЯ:
Краків, Ожешкової 7. — Тел. 104-81

„Krakauer Nachrichten" — Tageszeitung.
Administration; Reichsstrasse 34.
Schriftleitung; Orzeszkowagasse 7.

ПЕРЕДПЛАТА
в краю і за кордоном:
місячно . . . . . . 6 зол.
Курс 1 нім. марки = 2 зол., 5 чеських корон = 1 зол., 5 слов. кор. = 1 зол.

Дошкульні удари по панцирній зброї совітів

ГОЛОВНА КВАТИРА ВОЖДА, 15. XII. Головне Командування Німецьких Збройних Сил повідомляє:

На Сході відбито в багатьох місцях фронту ворожі наступи з важкими втратами для ворога. Летунство атакувало успішно зосередження ворога в луці Донця, а також залізничі обекти між Доном і Донцем. Сильні частини боевих та спадних літаків перевели під охороною ловецьких літаків сильні удари по панцирних поготівлях та кольонах постачання совітів на середньому відтинку фронту. Ворогові спричинено тут зокрема поважні втрати у важкій зброї та рухомому таборі. Також на відтинку Волхова, як теж на Мурманській залізниці, летунство перевело успішні налети.

Сторожеві човни военної фльоти ушкодили на Егейському морі водними бомбами англійський підводний човен, з якого втратою слід рахуватися.

У північній Африці відбито нові англійські наступи. Німецькі та італійські спадні ескадри попали цільними бомбами важкого калібру у ворожі кольони та гарматні становища на південний захід від Тобруку. В одній летунській базі німецькі боеві літаки підпалили склад бензини.

Артилерія фльоти зістрілила над атлянтійськими берегами 2 англійські боеві літаки.

Пароплави в Севастополі та військові обекти в Петербурзі під вогнем

ГОЛОВНА КВАТИРА ВОЖДА, 14. XII, Головне Командування Німецьких Збройних Сил подае:

На сході обстрілювала артилерія сухопутньої армії з добрим успіхом ворожі пароплави в порті Севастополю та військові обекти у Петербурзі. Зрештою боеві дії обмежувалися до відбивань місцевих ворожих наступів. В атаках на транспорти, зайняті військом оселі, кольони й баракові табори завдало летунство ворогові на східньому фронті важкі втрати в людях і военному матеріялі.

На морі біля Англії ушкоджено цільною бомбою при вході до Брістольського каналу один ворожий нищильник так важко, що рахуються з його знищенням. Вночі під 14 грудня німецьке летунство обкинуло бомбами військові обекти на англійському східньому побережжі. У спробах налетіти на береги каналу ворог втратив 7 літаків.

У північній Африці німецько-італійські війська відбили в околиці на захід від Тобруку наступи обеднаних англійських сил та знищили чимало батерій, як теж 11 панцирних самоходів. Німецькі й італійські спадні літаки завдали ворожим моторизованим кольонам важкі втрати. Ловецькі літаки великодержав оси зістрілили в летунських боях 15 машин без власних втрат. Крім цього німецькі боеві літаки атакували бомбами з добрим успіхом ворожі летовища, постачальні магазини та кольони повзів і самоходів в області Тобруку.

Большевицьке летунство втратило від 6 до 12 грудня загалом 125 літаків. З того 88 зістрілено в летунських боях і 32 зенітною артилерією. Решту знищено на землі. В тому ж самому часі пропало на східньому фронті 7 німецьких літаків.

Севастополь у вогні німецької артилерії

БЕРЛІН. — Як попередніми днями, так і 12. 12. важні військові обекти Севастополя опинилися в вогні німецької артилерії. В пристаневих спорудах та корабельних варстатах, в казармах і укріпленнях осягнено численні поцили, які викликали нові важні ушкодження.

—•—

Військовий союз з Японією

БАНКОК. — Сіямський парлямент одобрив на надзвичайному засіданні в пятницю військовий союз з Японією. Сіямська преса витає військовий союз якнайтепліше і загально всі верстви сіямської публики одобрюють його. В радіевій промові сіямський президент міністрів візвав населення щоби зрозуміло його політику приязної співпраці з Японією та її піддержало. Він зазначив, що цього договору не накинули Сіямові. Японці притримувалися завсіди своїх договорів і тому він просить населення, щоби було прихильне для японських військ. Ціль Японії тільки одна-едина — знищити Англію.

Сіямська преса витає розумне рішення президента міністрів, який підписав договір з Японією. Той договір хоронить край перед війною і запевнює йому незалежність.

Японці атакували летунські бази на Філіпінах

ТОКІО. — Морський відділ японської головної кватири повідомив в неділю, як подае агенція Домеї, що японські водолітаки атакували 13. 12. летунські бази на філіпінськім острові Люзон. Підчас тих операцій японці зістрілили один американський ловецький літак, який намагався спинити японські атаки. Японці знищили 43 літаки на землі, між ними 9 найбільшого типу. Не вернулися 2 японські літаки.

Чи продовження турецької військової служби?

ЦАРГОРОД. — Як подав в суботу „Вакіт", турецький уряд приготовляе законопроект в метою продовжити військову службу з півтора року на три. В турецькій военній фльоті вже тепер обовязуе трилітня служба.

Рішучий удар

Продовження протикомуністичного пакту, приступлення до нього дальших держав і підписання трьома великодержавами військового союзу е тим важливим політичним актом, що доконаний у найвідповідніший мент. Він може мати величезне значіння не лише для успішного закінчення війни, але й для майбутніх міждержавних відносин в новій Европі і в світі. Не маючи формального звязку з потрійним союзом і обмежуючись полем самої лише боротьби проти комунізму, цей пакт зміцнює звязки не лише поміж тими державами, що ведуть війну зі Совітами, а й між ними та тими, що до пакту приступили не беручи участи у війні, та тими, що до нього ще не приступили, але йому співчувають. Цей третій табор найчисленніший, бо нема ні одної держави, яка по суті мала б відвагу виявити отверто свою прихильність до Комінтерну. Не мають тієї відваги навіть і самі англьосаські союзниці Московщини, бо не можуть прим. заявити, що „Комінтерн це ми.

З другого боку варто пригадати, що деякі держави, які навіть належали разом з СССР до Союзу Народів, цілий час уперто не визнавали Совітів, саме тому, що вони були комуністичною державою. Інші опустили женевський інтернаціонал посварившись із московськими „членами" комуністичного інтернаціоналу. Справжньою гіркою іронією політичної долі е те, що деякі з тих держав, які московського уряду не хотіли визнавати, опинилися тепер наслідком „мудрої" політики англьо-саських держав, бодай формально, в рямках збройного „союзу" з Московщиною. Еміграційні „уряди" цих держав чекають тепер у Лондоні їх „визволення" від перемоги комуністичної Московщини.

Геніяльне потягнення дипльоматії держав оси, що зібрали в Берліні представників тринадцяти держав, відкрило заслону перед цим трагікомічним видовищем спілки плютократів з комуністами. Політична смішність вбивае певніше зброї.

У своїй немічній люті намагалася англьосаська преса довести, що продовження протикомуністичного пакту не мае більшого політичного значіння. Та доволі переглянути невтральну, зокрема швайцарську пресу, щоб переконатися, наскільки це твердження неслушне. Берлінський договір е наскрізь життевим, актуальним, пильним, а навіть пекучим, і тому викликав таке зацікавлення не лише в Европі, а й в цілому світі. Це проблема не лише майбутнього світогляду Европи, та її майбутнього політичного ладу, але — це й свого роду плебісцит держав, націй і поодиноких таборів громадянства в межах поодиноких націй. На питання поставлене в Берліні відповіли в той чи інший спосіб, перед усім у пресі і радіо, не лише европейські народи, а й народи Азії, Південної Америки, де англьо-саські держави вважають себе панами, а навіть різні політичні табори самих Злучених Держав і відповіли зовсім не так, як цього міг собі бажати Черчіль, Рузвелт та їх приятель Сталін.

Англьо-саські держави не можуть дати

нікої річевої відповіди на питання піднесені в Берліні, не можуть зайняти ні якого виразного становища, бо не можуть виступити в обороні Комінтерну не компромітуючи себе, але й не можуть виступити проти нього з огляду на союз із Москвою. Становище, в якім вони опинилися тепер, тим більш фатальне, що є воно наслідком цілої історії відносин поміж т. зв. „демократіями" й комунізмом на протязі останнього десятка років. Берлінський договір трапив Московщину в найнебезпечніший для неї момент, коли московські можновладці по важких поразках перебудовували цілий фронт своєї активности, пересуваючи центр її ваги на терен національно-політичної демагогії, саботажів та іншої большевицької партизанщини. Німеччина попередила несподіваним ударом новий політичний наступ Московщини в той-же самий спосіб, як вона попередила вкінці червня московську навалу на Европу. Зміцненням і поширенням протикомуністичного фронту Европи завдано Комінтернові рішучий удар саме тоді, коли він перебрав від московських можновладців нові і дуже поважні завдання політично-мілітарного характеру, що їх мав перевести при активній, а передусім щедрій, фінансовій допомові англо-саських держав. Цю активність Комінтерну тепер в значній мірі ударемнено виявленням його звязку з „демократіями", якого вони заперечити не можуть.

Поневолені нації СССР не потребують зазначувати окремо їх фактичну приналежність до фронту боротьби з Комінтерном. Це ясне. Зокрема Україна позначила ці свої визвольні змагання морем крови й мільйоновими жертвами.

Сучасна акція проти Комінтерну є складовою органічною частиною цілого походу проти большевизму незалежно від того, чи він відбувається на політичнім полі чи на полі бою. А боротьбу проти большевизму не можна тепер відокремити від боротьби проти англо-саських союзників Москви. Удар завданий одному з союзників завдається цілому союзові большевизму з "плютократіями. Удар цей вітають не лише поневолені нації колишнього СССР, а й держави, що, залишаючись невтральними терплять від насильств англо-саських потуг. Це відноситься і до магометанських держав Близького Сходу й до держав Середущої та Південної Америки, що під гегемонією північно-американського капіталу. Майже всі ці держави наскрізь ворожі комунізмові, деякі з них не визнавали й досі СССР. І проти цієї їх ворожости до большевицької союзниці англо-саських держав не в стані Черчіль і Рузвелт нічого зробити, бо на отверту підтримку активности Комінтерну вони зважитися не можуть з огляду на своїх власних громадян.

Не лише ті нації і держави, що беруть офіціяльно участь в протикомуністичному договорові, а й всі ті, що співчувають боротьбі проти Комінтерну, виявляють фактичну свою солідарність з державами оси в сучасній війні, бо боротьба проти Комінтерну спрямована в першу чергу проти його осередка — Москви. І лише остаточна перемога над Совітами та відокремлення від Москви поневолених країв, з яких і Комінтерн живе, може його активність та цілий большевизм остаточно іназавсіди зліквідувати.

М. Данько.

—о—

ЗАТОПЛЕНИЙ ПІВНІЧНО - АМЕРИКАНСЬКИЙ ВОЕННИЙ КОРАБЕЛЬ „АРІЗОНА"

ТОКІО. — Як подав морський відділ японської цісарської головної кватири в суботу в год. 15 японського часу, потвердилося тепер, що один дальший американський воєнний корабель „Арізона" (32.600 тон) затопили в Гавайському бою і це крім обох вже перед тим поданих воєнних кораблів.

Кромі цього справджено, що один великий британійський нищильник, крім воєнного корабля „Принс оф Волес" затопили в бою біля Малаї.

Американський воєнний корабель „Арізона" спущено на воду в р. 1915, але при перебудові змодернізовано його значно приміщенням торпедних рур та усуненням щоглів. При випорности води 32.600 тон розвивав він скорість 21 узлів. Його озброєння складалося з 12 гармат 35,6 цм, 10 гармат — 12,7 цм. калібру, 8 гармат 8,7 цм, 4-ох гармат 4,7 цм. і 8 протилетунських гармат 4 цм. калібру. Крім цього мав цей воєнний корабель на чердаку три літаки і диспонував залогою з 1365 осіб.

АМЕРИКАНСЬКИЙ АДМІРАЛ ПРО БОМБАРДУВАННЯ ФІЛІПІНСЬКОЇ БАЗИ.

МАДРИД. — Як повідомляє Ройтер контрадмірал Гарт подав у пятницю на пресовій конференції в Манілі, що доки американської бази Кейвит на Філіпанах, які в понеділок і в наступних днях бомбардували японські літаки, горіли ще в пятницю ранком. Гарт додав при тому, що пожежі були такі сильні, що було неможливо для рятункових дружин наблизитися до вогнищ пожеж. Тому не можна було подати ще докладніших даних про втрати, на всякий випадок одначе треба признати, що втрати значні, особливо між морським персоналом. Велика частина Кейвит знищена. Американські літаки важко потерпіли в летунських боях з японцями і часто вертаються подіравлені. „Кінець-кінців — каже Гарт — з японської точки погляду можна уважати наступ на Кейвит успішним".

Внаслідок нової летунської тривоги — треба було передчасно припинити пресову конференцію.

Мадярщина, Румунія, Словаччина, Болгарія і Хорватія виповіли війну Англії та Зл. Державам

БЕРЛІН. — „Дойтче Нахріхтен Біро" подало до відома: Після того як Злучені Держави спровокували війну з Німеччиною, Італією і Японією, Болгарія, Хорватія, Румунія і Мадярщина заявили, згідно з духом та постановами пакту трьох, що є у воєнному стані зі Злученими Державами. Болгарія, Хорватія і Словаччина звязали з тим кроком своє вступлення у війну з Англією.

Софія. Урядова Болгарська інформаційна агенція повідомляє: Після цього, як Німеччина та Італія заявили, що на основі агресивної поведінки Злучених Держав, яка прибрала в останніх місяцях на силі, вони є у воєнному стані з Америкою, болгарський уряд виконуючи зобовязання, що виходять зі статті 3. пакту трьох, також вирішив зірвати дипльоматичні взаємини зі Злученими Державами та заявити, що є у воєнному стані з тією державою та її союзником Англією. Підчас засідання парляменту голова його та мін. закорд. справ вияснив своє становище до цього питання, а посли одобрили одноголосно та через оклики рішення болгарського уряду.

Братислава: Словацьке пресове бюро опублікувало таку заяву уряду: На основі Ст. 3. пакту трьох з 27 вересня 1940 р., до якого Словаччина приступила 24 листопада 1940, словацький уряд заявляє, що, згідно з рішенням президента републики, Словацька Република вважає себе у воєнному стані зі Злученими Державами Америки та Англії.

Будапешт: Мадярське Інформаційне Бюро МТІ подає:

Президент міністрів і міністр закордонних справ Бардове передав послові Злучених Держав таку ноту: Королівсько-мадярський уряд уважає на основі підписаного 27 вересня 1940 року пакту трьох про воєнний стан, який стверджено між Злученими Державами і Японією, Німеччиною та Італією, існує також супроти Мадярщини.

Букарешт: Урядово подають: Внаслідок воєнного стану, який настав між Злученими Державами Америки з одної сторони, а Німеччиною, Італією та Японією з другої, королівсько-румунський уряд повідомив диплом. представника през. Злучених Держав в Букарешті нотою, що Румунія є у воєнному стані зі Злученими Державами Америки.

Її зміст такий: Королівсько-румунський уряд має честь подати урядові Злучених Держав до відома, що Румунія згідно з постановами пакту трьох та беручи під увагу предбачені в цьому пакті, солідарні зобовязання внаслідок воєнного стану, що настав між Злученими Державами з одної сторони і Німеччиною, Італією, та Японією з другої, є також у воєнному стані.

Загреб: Сьогодні рано скликано хорватську раду міністрів на надзвичайне засідання, на якому одобрили таку заяву Поглавника: В ній говориться, що уряд незалежної Хорватії вірний букві і законові пакту трьох признає конечність цілковитої солідарности і найтіснішого звязку европейських держав в бою проти англьосаської плутократії та стає по стороні великих держав пакту трьох і заявляє, що незалежна хорватська держава є у війні з Великою Британією і Злученими Державами Америки.

АНГЛІЙСЬКІ ПОБОЮВАННЯ.

СТОКГОЛЬМ. — Звіт лондонського кореспондента з Гетеборга — Гандельса Оха в „Сефардс Отідніенген" у вівторок характеризує пригноблений настрій. Супроти великих завдань, які чекають Англію внаслідок війни на Тихому океані, треба числитися з тим, що американські доставки для Росії і Англії зменшаться принаймеше на найближчі місяці дуже помітно. Дальше вирине найбільші вимоги до англійського тонажу, бо Злучені Держави Америки потребують означеної кількости тонажу на Тихому океані, який приділено до мореплавби на Атлантику. Всі часописи обговорюють цю тему менше-більше в той сам спосіб.

КОРТЕН ПРО ПОЗИЦІЮ АВСТРАЛІЇ.

ЖЕНЕВА. — Як виходить з австралійських звідомлень англійської преси, австралійський премієр Картен висловився, що подвійна втрата „Принс оф Волес" та „Репалс" ілюструє надзвичайну поважну позицію Австралії. Уряд бачить себе спонуканим до нових і багато гостріших воєнних засобів, бо сила удару, яку виявив ворог в повітрі, ставить його в краще положення, а це вимагає якнайбільших зусиль. Тепер в Австралії ніхто не повинен говорити про ферії, кожний гальон бензини і кожну тону вугля треба заощадити для без посередних воєнних потреб. Та ощадність є найвищим наказом. Для Австралії не існує вже фраза про „зовсім нормальні інтереси".

„ЕДИНБУРГ" — ПІДМІНКОЮ „ПРИНС ОФ ВОЛЕС".

СТОКГОЛЬМ. — Як подають з Лондону, британійська адміраліція рішила зробити кружляк „Единбург" (10 тисяч тон) адміральським кораблем британійської фльоти на Далекому Сході, замісць затопленого „Принс оф Волес" (32.000 тон).

ЯПОНСЬКІ МОРСЬКІ ВІЙСЬКА ЗАЙНЯЛИ МІЖНАРОДНЮ КОНЦЕСІЮ КУЛЯНСУ.

ШАНГАЙ. — Як подає агенція Домеї, японські морські війська зайняли 11. XII. міжнародню концесію на острові Кулян-Су, що лежить напроти амойської области в південному Китаю.

УСПІШНИЙ ЯПОНСЬКИЙ ДЕСАНТ У ПІВД. ЧАСТИНІ ЛЮЗОНУ.

ТОКІО. — Як повідомляє цісарська головна кватира відділи яп. армії і фльоти перевели в пятницю в досвітніх годинах у співпраці зі собою успішний десант також і в південній частині Люзону, головного острову Філіпін.

Митрополит Андрей Шептицький

З ПРИВОДУ СВ. АНДРЕЯ*).

I.

Сьогодні у Львові на горі св. Юра представники українського громадянства складають Митрополитові Андреєві Шептицькому побажання з нагоди Його імянин. Так у формах старого звичаю нарід висловлює свою любов і пошану до Того, що серед живучих українців став єдиним для всіх загально признаним авторитетом.

Чому ж Митрополит Андрей має такий великий авторитет? Де джерело тієї Його надзвичайної популярности? Різні причини цього. Одні естетично-історичні, інші суспільно-історичні та врешті індивідуальні, цебто звязані з діяльністю Митрополита Андрея.

Часи, коли пів століття тому майбутній Митрополит Андрей одягав чернечу рясу, були епохою розквіту матеріяльної технічно-промислової цивілізації. Пара, електрика, телеграф і телефон та фотографія облекшили людське життя і звязали ввесь світ в одно ціле. Але одночасно з тим життя одиниці і народів ставало сіре, одноманітне, щезала його краса, що виростала зі самобутности і самостійности суходолів, рас, народів і країн. У слід за такими самими винаходами і машинами зявлялися такі самі будинки, одяги, установи і такі самі люди. Шаблон почав займати місце самостійної своєрідности, кількість запановувала над якістю, маса над індивідуальністю. Але людська душа не всилі жити без краси. Про те всі мали нагоду переконатися осінню 1939 р., коли західньо-українські землі залили большевицькі орди. Не новий суспільно-політичний лад робив тоді життя нестерпним і майже неможливим, але перш усього те, що в ньому не було ніякої краси, що він був безконечно сірий і скучний. Так і під кінець XIX-го століття, саме в часах найбільшого розквіту новітньої цивілізації, почали лунати голоси протесту проти сірости й одноманітности життя. Людство починало тужити за красою давніх часів, за великими й сильними індивідуальностями. Бідні, наївні люди! Вони навіть не прочували, що їм готовить XX-те століття, яке породило потвору большевизму!

Процес тієї загальної нівеляції захопив тоді також і Галичину. Він діяв на галицькому ґрунті в такій самій мірі, в якій до нього доходили всі загально-европейські і загально-світові течії. Щоправда, серед тодішньої галицької інтелектуальної верхівки не було таких, щоб на зразок Амуреттія у Франції, Ніцше в Німеччині або Леонтієва в Росії громили нову епоху машини, безобличної маси і тужили за якоюсь надлюдиною, але мабуть десь у підсвідомості нашого громадянства існували ті самі бажання. Бо саме коли тоді появився на овиді українського життя в Галичині гр. Андрей Шептицький, зразу як станиславівський епископ, опісля як галицький митрополит, то хоч супроводило Його чимало недовіря і здержливости тодішнього громадянства, Він у дуже короткому часі завоював собі загальну симпатію і довіря. Одною з причин того була саме ця туга новітньої людини за красою, за великими і непересічними постатями. Митрополит, що в молодих літах своїм зовнішнім виглядом робив враження якогось княжого дружинника, а на старість став наче втіленням Франкового Мойсея або якогось боярина-дорадника з часів Ярослава Осмомисла чи Романа Великого, був саме чимось таким, за чим десь в невисловлених нетрях підсвідомости тужив здемократизований нарід. Нарід, відірваний від свойого минулого, позбавлений своїх історичних провідних верств, нарід „кающихся поповичів", що може з безнадійности, може з розпуки ставали соціялістами і радикалами, нарід селянських інтелігентів, що шляхом через галицькі бурси і гімназії доходили до проводу громадянського життя. Так перша причина любови і пошани до Митрополита Андрея, з яких згодом виросла Його популярність та авторитет, була естетично-історична. Завдячував це Митрополит Андрей своїй расі, свойому боярсько-шляхетському середовищу, з якого вийшов і з якого перебрав його літами-століттями плекану особисту і громадянську культуру.

Та побіч того були ще суспільно-політичні причини, чому Митрополит Андрей придбав такий великий авторитет. Його поворот до народу своїх предків зміцнював становище цього народу в боротьбі за існування і ставав живим доказом історичного звязку сучасних його поколінь з минулим. Митрополит Андрей ставав наче живою історичною опорою для всіх тих селянських синів, що мусіли починати від сьогодні, від себе самих. Тому нічого дивного, що тодішня демократична провідна верства українського народу в Галичині, а за нею і скрізь по інших українських землях не тільки так скоро помирилася, але навіть подружилася з графом на митрополичому престолі у Львові.

Але того всього було би ще замало, щоби Митрополитові Андреєві запевнити таке становище, яке Він сьогодні займає не тільки в Галичині, але скрізь, де живуть українці, коли б не було Його всебічної діяльности, цебто, коли б Він собі був на те не заслужив своїми власними особистими вчинками. Між ними перше місце займає змагання Митрополита Андрея відродити Українську Греко-Католицьку Церкву, щоб таким чином вивести її зі своєрідного провінціоналізму і зробити чинником світового значіння, чинником зєдинення східніх незєдинених Церков. Амбіцією Митрополита Андрея стало дати греко-католицькій Церкві велику мету і власний величний стиль. Та крім того Митрополит Андрей цікавився всіми ділянками українського життя і всюди, якщо сам не проявляв ініціятиви, то бодай морально і матеріяльно підтримував почини інших. Національна культура, зокрема мистецтво, виховання і харитативна діяльність усякого роду, господарські справи та всі громадянсько-політичні проблеми українського життя завсіди находили в Митрополита Андрея зрозуміння і підтримку.

Як у діяльності кожної визначної людини, так і в діяльності Митрополита Андрея можна устійнити декілька головних рис, що рішають про її характер. У своїй діяльности Митрополит виявив себе як европеєць, як аристократ, як добрий пастир і сівач нових думок та ідей.

Перша з тих рис характеризує Митрополита Андрея як европейця, цебто як людину приналежну до того світу духово-культурних цінностей, що виріс зі сполуки старої грецької і римської культури зі силами германської раси та деякими словянськими первнями. Все те ушляхотнило і обєднало своїм універсальним впливом християнство. Згодом з того спільного пня повиростали, наче галуззя на дереві, окремі — вже суто національні — культури.

В тому світі духової европейської єдности особлива роля припала історичним провідним верствам поодиноких европейських народів. Як окремі дерева в лісі або в саді вяжуться зі собою десь угорі своїм верхівям, так верхівки поодиноких европейських народів завсіди втримували тісні товариські і культурні звязки і так взаємно обмінювалися своїми власними національними цінностями. Таким чином поволі витворився — як вислід схрещування тих усіх взаємних впливів европейських народів тип европейця або людини европейської культури. Члени тієї духової европейської єдности відзначалися і відзначаються двома головними прикметами: з одного боку в них завсіди панує рівновага між почуваннями і розумом, із другого вони ніколи не забувають, що в суспільному житті діють закони органічних процесів, що суспільне життя — як узагалі життя — має свою містику, що людський розум і воля, хоча які вони могутні, не можуть безоглядно формувати життя, що замість ломити і торощити треба постійно впливати на хід суспільного життя. В сумі обі ті прикмети дають почуття міри або такт, що зводиться до того, щоби знати, що, як і коли зробити.

Саме Митрополит Андрей завсіди відзначався тими прикметами і завсіди притримувався таких поглядів. І тому, хоч між Його бажаннями, поняттями і цілями та між тим, що Він знайшов серед українського громадянства, існувала велика віддаль — Митрополит Андрей завсіди рахувався з дійсністю і тому ніколи не старався ані нічого силою переперти ані нічого насильно ломити. З того приводу дехто навіть закидав Йому своєрідне кунктаторство або навіть і недостачу ясної лінії, але коли сьогодні глянути в минуле і коли порівняти становище Митрополита Андрея в українському народі зперед 40 літ із тим, яке Він займає сьогодні, то треба з повним признанням віднестися до Його життєвої мудрости.

Одночасно з тим, як справжній европеєць, Митрополит Андрей розумів, що побіч свойого великого минулого і побіч живих ще цінностей Европа, або те, що називають Заходом, мала також і свої хиби. В міру того, як західня Европа під впливом лібералізму віддалювалася від християнства і як щораз більше зростала новітня промислово-технічна цивілізація, Захід щораз більше варваризувався, цебто затрачував зрозуміння духових цінностей і пошану для всяких природних законів життя. В очах тих новітніх „варварів", що володіли всіми найбільше складними машинами, ввесь світ ставав чимось у роді фабричної галі, де відповідні спеціялісти можуть все не тільки направити, але також і створити. Найкращими представниками цього типу „цивілізованого варвара" стали позбавлені всякого ґрунту міжнародні жиди й американці, що наслідували Европу без зрозуміння її духа. В парі з тим ішло закостеніння західньої Церкви в її дотеперішніх формах діяльности. Як реакція проти того проявилася тоді на Заході течія, що рішила шукати порятунку для зматеріялізованої Европи на Сході, цебто там, де життя зберегло ще свої своєрідні форми і де вірні стояли ближче до своїх церков. Так почалася велика інтелектуальна тяга на Схід, що проявилася між іншим у відродженні студій над колишньою Византією та в студіях старохристиянської, східної обрядовости. На цьому ґрунті виросло також і змагання до зединення Церков. Кожний католик, що ближче пізнавав Схід та його цінності, мусів дуже жаліти, що християн-

*) Промова на Академії УОТ в Кракові в честь Митрополита Андрея Шептицького, що відбулася в неділю 14. грудня 1941 р.

ство розеднане — і в серці кожного запалювалося бажання, в якийсь спосіб причинитися до здійснення цього ідеалу справжнього християнина, щоб усі обедналися в Ньому.

Усе те було близьке і відоме молодому Романові гр. Шептицькому. Тому не дивно, що гаряча релігійність у сполуці з давними в родині Шептицьких звязками з Греко-католицькою Церквою, а через те зі Сходом, рішила про те, що майбутній митрополит забажав піти шляхом своїх попередників Льва, Варлаама і Атаназія Шептицьких. Так гаряча віра довела Його до Сходу, а Схід вернув Його українському народові.

Як всі люди справді західньої культури Митрополит Андрей ніколи не проявляв побоювання перед Сходом, від якого так іноді жахливо панічно намагаються втікати всі ті наші прихильники Заходу, що виросли у східній духовості, що і в своїй критиці Сходу і свойому обожуванні Заходу виявили себе типічними представниками східньої незрівноважености. Тому чим більше і голосніше вони говорять про Захід, тим більше виявляють свою повну нездібність його зрозуміти і собі засвоїти його надбання. Як один з найбільших европейців між українцями Митрополит Андрей леліє велику ідею злуки Сходу і Заходу, щоб з одного боку здисциплінувати східню стихію і духовість цінностями Заходу і щоби з другого боку оживити Захід великими первісними енергіями Сходу та красою його релігійного життя.

Завдяки і свойому походженню і прикметам свойого духа Митрополит займає таке визначне становище, що Він ніколи не потребував себе будьчим підвищувати або побільшувати і тому міг собі дозволити на те, щоб відкрити до себе доступ кожному, хто тільки відчував потребу цього. І саме тоді, коли Він так радо сходив і сходить з висоти свойого становища і свойого роду, Він у зустрічі зі звичайними, бідними і сірими людьми незвичайно більшає. І хоч Митрополит Андрей завсіди змагав до того, щоби як найбільше наблизитися до свойого народу, Він у діяльності цілого свойого життя виявив всі добрі прикмети свойого середовища. Бо хоч особисті здібності і заслуги рішають про успіх у житті, то проте про стиль життя майже кожного з нас рішає те, що підсвідомо перебрали від наших ближчих і дальших предків. Тому згідно з тим законом життя Митрополит Андрей завсіди був тим, що звичайно називають пан або аристократ. Висловом того — Його вірність собі самому. Вона проявилась в тому, що Митрополит Андрей ніколи не зійшов з того шляху, на який раз увійшов і завсіди залишився при свойому народі в часах найбільших його нещасть. Так було, коли підчас світової війни Росія залила Галичину і готувала загибіль всьому українству, так було тоді, коли Львів опинився у вогні польсько-української війни, а опісля роками переживав безглуздя польського національного і державного засліплення і врешті, коли у вересні 1939 р. до Галичини і до Львова ввійшли большевики, щоб там знищити раз на все українство як самостійну політично-національну силу.

Крім того високого почуття чести, яке Йому не дозволило покинути раз обраного прапору, Митрополит завсіди відзначався у відношенні до людей великодушністю, що так багато разів проявилася в Його вибачливості, зрозумінні і доброті саме супроти тих, що неодну колоду кинули на Його шлях. Вільний від всякого бажання пімсти, Митрополит Андрей, хоч мав у руках великі можливості не тільки рішуче впливати, але навіть перевести кожну свою думку, ніколи не користав зі засобів, які Йому давало Його становище. Робив це так мабуть тому, що не тільки оцінював життя, як чернець, з висот вічности, але також і як нащадок роду Шептицьких, що в свойому минулому не одно пережив і не одно бачив. З такої подвійної Божої і людської перспективи життя інакше виглядає, як це собі уявляє неодин з нас, зайнятих боротьбою за завтра і за „панування" в свойому тісному гуртку.

З тієї великодушности Митрополита Андрея випливає також і Його відношення до матеріяльних цінностей взагалі, а до грошей зокрема. Гріш і багатство в Його розумінні — це тільки засоби до життя, але ніколи не мета життя. Так до матеріяльних цінностей цього світу може ставитися тільки хтось, хто ніколи не зазнав боротьби за існування, хто ніколи не відчував голоду гроша, для кого він від довгих поколінь був чимось зовсім звичайним і буденним. Тому тоді, коли Митрополит розпоряджав великими — як на наші скромні відносини — грішми і зі своїх особистих і з церковних маєтків, Він не вважав себе їх власником, але радше Божим адміністратором, покликаним помагати всюди, де того вимагало добро людини і народу.

(Док. буде) **Маріян Козак.**

ТРЕБА ПІДНЯТИ НАРОД!

ОПОВІДАННЯ БУВШОГО КАНДИДАТА В КОМУНІСТИЧНУ ПАРТІЮ.

(Докінчення).

Я хотів заперечити тим, що й колгоспники, які вже пішли за проводом влади, також голодують, що й Ленін колись писав, що колективізація мусить бути добровільною. На що ж силувати й неволити людей? Він встав із за стола, підійшов до мене, і пильно дивлячись на мене, почав:

— Дуже раджу Вам, не будьте лібералом. Нахватались ви там в армії, а замість того, щоб допомогти... От ліпше було б умовити батька, щоб до колгоспу йшов. А ці ваші розмови до доброго не приведуть. Я не можу допомогти, до села доведено плян хлібоздачі, попробуйте бути на моєму місці й не виконайте...

...Незрозуміле, ставало все більше зрозумілим. Я роздумував, шукав хоч якогось оправдання, та його не було. Турбувала мене й моя доля. Треба їхати у Москву, вчитись. А як родина? Вона мусить загинути. Чи зможу я вчитись, коли мені пропагандують таку неправду? Чому мене будуть вчити?

І я перішив: зістаюсь у Житомирі на військовій службі, хоч і не подобалась вона мені, та все ж буду одержувати пайок, гроші й якось буду допомагати батькам. Військовий комісаріят вдовільнив моє „бажання" і я скоро був призначеним на посаду діловода в авіяційний загін усього 8 кілометрів від мого села.

...Кожного вихідного дня, навантажившись хлібом та іншими продуктами, приходив до батьків. Це був єдиний порятунок. Мене завсіди чекали й батьки й рідня. Всі голодні, всім треба було допомагати, та в мене не ставало сили. І сам голодую, мого пайка вистарчило б тільки на одну особу. Я змушений купувати пайки в товаришів і все це носити своїй родині. Коли після вихідного дня я повертався на службу, то від вражінь та гніву я не міг ні на чому зосередитись, робота випадала з рук, нервувався, худів, а начальство дуже було невдоволене мною, бо з роботою я все більше не справлявся. Мені боязко було, що мене можуть звільнити. Та скоро начальству не подобалось і моє поводження, мої відвідини села кожного вихідного дня. За мною почали слідкувати. Врешті я захворів від перевтоми та знервування і на весні 1933 р. коло двох місяців пролежав у лікарні. А в березні, коли я трохи одужав і прибув до частини, мене звільнили від служби, як „палітіческі ненадьожнаво і па несоатвеетствію". Без грошей, майже невдягнутий, бо всі мої заробітки йшли на допомогу родині, я опинився в обіймах голоду 1933 року...

...Голодні, опухлі, сухі, обірвані люди... Це все мої земляки. Вони не вітаються зі мною, не помічають мене. В їх уяві тільки одне: хліб і хліб...

В селі кожного дня гине понад 20—25 людей і ніхто їх навіть не хоронить, вони валяються днями й тижнями в хатах, на дорозі, а деякі самі приходять на кладовище й там, втративши надію на порятунок, чекають смерти. В селі не чути, щоби піяли півні, не побачите собаки, кота, — все поїджено. Поїли в колгоспі коней, люди їдять людей. Голова сільради призначений на вищу посаду в районі, а на його місце призначено якогось демобілізованого червоноармійця. Він мріяв так, як я колись мріяв у Тифлісі, але незабаром, побачивши світ у його справжньому — покінчив самогубством. Порятунку ждати нема звідкіль. Голодних силою заганяють до роботи в колгоспі, продовжують катувати й судити за податки, на роботі, щоб люди не втікали з роботи, їх звязують перевеслами, ті, що не виконують норми, мусять тримати біля себе прапор із соломяного крутіня або черепахи. Коли людина загинула, в сільраді говорили: „Туди йому й дорога!. Всіх називали ледарями. Голодних, боляче кривдили...

Я поїхав у Тифліс. Там знайомі, приятелі... Гадав, що зможу стати десь при їх допомозі на службу. Може врятуюсь і врятую хоч батьків. Але прибув до Тифлісу вже не тим „феноменом", яким звідтіль відїздив. Начальство нагадало мені, що така моя поява недобре впливає на курсантів військової школи та червоноармійців, і я мусів більше не показуватись у школу. Знайомі викладачі дуже жалкували над моєю долею і допомогли мені стати на службу помічником команданта, на будівництві авторемонтного заводу. Та тут я вперше побачив національний антаґонізм, який не помічався, коли я був у цьому ж місті на військовій службі. Там усе це штучно стушовувалось. А тут я почув, як наді мною кепкують, як над українцем. Грузини, вірмени, турки не ховались передї мною зі своєю неприязню. Заробіток малий, я міг ще існувати, але щоб допомогти рідним, нічого було й думати. Не можна було знести й знущання над собою, як над українцем і я, в відчаю, вирішив повернутись в Україну, до свого рідного села, й, коли не врятуюсь чудом, то ліпше загину разом із своєю ріднею та земляками.

...Пять цілих діб їду в вантажному поїзді без білету й харчів. Пять днів і ночей, крім води, нічого не їв. Але їсти не хочеться, лють і божевілля, жадоба помсти — дають мені силу...

...На кожній стації до поїзду приводять сотні голодних та обідраних людей, їх охороняє міліція... Це повертають українців із Кавказу, Волги, з усіх сторін Большевії, які повтікали від голоду та знущань... Держава видала постанову про пашпортизацію, їм паспортів не видають, арештують, знимають усюди з роботи і повертають на батьківщину, щоб там загинули голодовою смертю... Боже! Ні, за кріпаччини люди цього не знали!... Дорогою мене ще й обікрали, я залишився босий...

...Смажені річні черепашки з олією зі свіріпи та іншого буряну нагадують смачну яєшню. Це єдиний порятунок. Я збудував із двох клинків олійню, племінниця Любка з матірю шукають по полі кользу, свіріпу, а я рибачу в річці черепаш

ки. Так ратуємось від голодової смерти. Моя родина, шваґри, дядьки — вимерли з голоду. Вся вулиця опустіла. Ноги мої попухли, тіло наче дерев'яне, ходити дуже важко. Батько має щастя раз у неділю принести з каменярні один кілограм хліба і ми все це ховаємо для матері й Любки. Я днем також працюю в колгоспі, ще є надія, що можна людям допомогти, турбуюсь за збирання врожаю. З усієї сили хочу показати приклад. Але одного разу селянин Ковальчук Семен сказав про мене так: „Здається й розумний хлопець, грамотний, а зі шкури вилазить, так працює на жидків". Це заставило мене знову думати і в цих словах я находив гірку правду. В мене ще залишилася карточка, що я кандидат партії. Вона нагадувала мені, що й я, як і вся партія мордую людей, хоч би тим, що намагаюся дати приклад у роботі, що маю якісь надії на краще, що все це якесь важке непорозуміння. Ні, це не непорозуміння, так страждають і гинуть мільйони! Цього не може не бачити партія! А Сталін у своїй промові знущається, що тепер селянин не втікає зі свого села, як це було колись за царської Росії, що нове соціялістичне село забезпечує йому щасливе життя і селянина тепер зі села не виженеш!!! Чи можна уявити собі щось образливіше, болісніше? І це так говорить „Вожд"! А про що ж каже цей жахливий голод в Україні? Що нагадують ці тисячні конвої людей, яких, як арештантів, повертають під збройною охороною в голодну Україну, на голодну смерть? Хіба цього не бачить партія, хіба цього не бачить Сталін? Я в люті порвав документ, що ще звязував мене з партією, втоптав його в болото. Партія мордує мій народ і знущається над ним, я не можу бути в її рядах! Я українець, селянин! Я не можу ображати цих селян земляків ледарами й знущатись над ними, бо я знаю його кожного, з якою охотою і любовю вони працювали в своїх власних господарствах, як вони працювали днями й ночами та не відчували втоми, бо в цій праці вони бачили близьку, рідну мету. Мені відома думка кожного селянина, бо ця думка — думка й моя! Ні! Нема правди в парадних промовах славолюбних і злидарних вожаків: її треба шукати. Треба підняти народ! Треба помсти!!!

Але люди в жахливому відчаї і вони бояться повстання, бо це викликає ще більше жертв, бо це лякає їх можливістю втрати останньої надії на мізерний кусок хліба, бо сьогодні вони думають тільки про хліб, про порятунок від голодної смерти... Вони беззбройні й безсилі...

Повстання треба готувати в широких розмірах, усюди, кожне село, кожне місто мусять діяти водночас. Бо ніхто так не визнається в справах повстань, революцій та підпілля, як большевики і вони найкраще знають, як боротися з повстаннями. Повстання в одному селі чи й околиці — це тільки жертви і матеріял для агітації. Бо все лихо большевики звертають на „ворогів народу" і збивають з правдивого шляху людей. Большевики мають добрий досвід із селянських бунтів у 1905 році. Селянство безсильне, без крови, без провідників...

„Осінню 1933 р. врятувавшись від голоду чудом, я йду знову до війська, заховую свої настрої. Мені потрібно шукати однодумців вивчити військову справу, готовитися до боротьби...

Так змінило свій напрям моє життя.

Яків Марченко.

НОВИНКИ

КАЛЕНДАР

ГРУДЕНЬ.

16. Вівторок — Софонія пр.
17. Середа — Вмч. Варвари

— ПОДАЄМО ОТСИМ ДО ВІДОМА всім нашим передплатникам і зацікавленим у Німеччині, що чеками В-ва на наше конто в Берліні Pscha ч. 68.085 можна вплачувати гроші тільки на передплату часописів. На висилку грошей на книжки, оголошення, та всякі збірки — мусить кожний мати окремий дозвіл від девізового уряду, і гроші вплачені не на передплату часописів не будуть прийняті. — Українське Видавництво.

— ПОВІДОМЛЯЄМО ОТСИМ ВСІХ ЗАЦІКАВЛЕНИХ, що не приймаємо жадних вплат для відборців у Німеччині, Протектораті і іншій загранині. Надіслані тут також гроші будуть негайно звернені.

УКРАЇНСЬКЕ ВИДАВНИЦТВО.

— ПОВІДОМЛЯЄМО ВСІХ ЗАМОВЛЯЮЧИХ У НАС КНИЖКИ, що покищо ДО ГАЛИЧИНИ не можемо книжок висилати, бо пачок до Галичини пошта ще не приймає. Усі такі замовлення просимо спрямовувати на адресу: „КНИГОТОРГ", ЛЬВІВ, вул. Чарнецького ч. 12.

„Українське Видавництво".

— ПІД УВАГУ УКРАЇНСЬКИМ РОБІТНИКАМ, ЯКІ ВИЇЗДЖАЮТЬ НА ПРАЦЮ ДО НІМЕЧЧИНИ. Українські робітники! Перед виїздом до Німеччини постарайтеся про виказку Українського Комітету, що ви українці. Не виїзджайте до Німеччини без особистих документів. Документи мусять бути в німецькій мові. Без відповідних документів не дістанете таких умовин праці та винагороди, які прислуговують українським робітникам. — Український Центральний Комітет, Відділ Праці і Суспільної Опіки.

— ШКІЛЬНІ ДЕННИКИ є на складі в Українському Центральному Комітеті, Краків, Зелена 26 — і туди слід спрямовувати замовлення. Ціна 10 зол. Висилається тільки за попереднім надісланням грошей, або за післяплатою. — Фінансовий Відділ УЦК.

— ВПИСИ до української коедукаційної учительської семинарії в Самборі приймає Український Окружний Комітет у Самборі до 17-го грудня. Іспити 18-го і 19-го грудня до підготовчої кляси, 1-ої і 4-ої кляси. Передбачені теж річні педагогічні курси. — Дирекція.

— СПРАВА СЕРЕДНЬОШКІЛЬНИХ СТИПЕНДІЙ. Повідомляється оцею дорогою всіх заінтересованих, що фонд, призначений на середньошкільні стипендії в шкільному році 1941-42, вже вичерпаний і вслід за тим вношення якихнебудь прохань безпредметове. Окремих відповідей на ці прохання не буде висилатися. — УЦК, Відділ Праці і Суспільної Опіки. 4х

— ЩЕ ПРО КУРСИ ДЛЯ КАНДИДАТІВ НА УЧИТЕЛІВ СІЛЬСЬКО-ГОСПОДАРСЬКИХ ШКІЛ. У звязку із деякими запитами вияснюємо, що зголошення на такі курси, надіслані в жовтні й листопаді ц. р. до Українського Центрального Комітету, слід уважати за пробні. Всі зацікавлені повинні внести ще раз відповідні прохання в німецькій мові просто до Головного Відділу Науки й Навчання (Hauptabteilung Wissenschaft und Unterricht in der Regierung G. G., Krakau 20, Aussenring 40 — згідно з його недавнім оповіщенням у „Краківських Вістях" ч. 266 (421) з 28. XI. ц. р. і попередніх числах. Речинець і місце курсів подамо до відома згодом. — УЦК. 5х

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

Д-р Василь Королів-Старий

ур. 1879 в Деканці на Полтавщині, відомий письменник, академічний маляр, б. головний директор В-ва „Час" і „День" у Києві, ініціятор промислово-господарських підприємств в Україні і член Української Дипльоматичної Місії в Празі — прийнявши Найсвятіші Тайни, помер у Мельнику біля Праги.

Похорони відбулися дня 14. грудня ц. р. в Мельнику біля Праги.

—o—

Осип Юрій Сорохтей

ур. 1889 р., гімназійний учитель, учасник визвольних змагань, підстаршина Січових Стрільців, ґрафік, маляр, відомий карикатурист, автор мистецьких сатир. рисунків із життя УСС, помер ненадійно у Станиславові в перших днях грудня ц. р. — В. Й. П.!

Затемнення помешкань на терені Ген. Губернаторства обовязує від год. 16.40 до год. 8.23.

— ВИЇЗД ДО ПРАЦІ НА ЛІВОБЕРЕЖНУ УКРАЇНУ. На Лівобережну Україну потрібно до виїзду зараз або пізніше більшої кількости фахівців: механіків, інженерів, електротехніків, учителів німецької мови, перекладачів та кваліфікованих фахівців із ділянки господарства та промислу. Кандидати на виїзд із Генерального Губернаторства перешлють свої зголошення разом із докладним життєписом у німецькій мові, потвердженим УДК або Делегатурою до УЦК в Кракові. В життєписі треба подати докладно, звідки походить та де — в якій місцевості та в якій ділянці хотів би працювати. Виїздити можна покищо тільки без родин. Стягнути родини можна буде щойно пізніше.

Український Центральний Комітет.

— В СУБОТУ 27. грудня ц. р. в год. 18-ій відбудеться в Берліні в салі Шумана при Ліцовштрассе 76 із нагоди 22-их роковин Зимового Походу УРОЧИСТЕ СВЯТО, в програму якого ввійде реферат п. Ю. Бацуци та відігравання драматичного етюду на одну дію Старицької-Черняхівської п. н. „Останній сніп" драматичним гуртком Філії УНО в Берліні під режисурою Гр. Маслюка. Білети вступу набувати раніше в Централі та Філії УНО в урядових годинах або на телефонічне замовлення (ч. тел. 34-33-53).

— НА СЯНІ ЛЕДИ РУШИЛИ. 11 грудня під впливом теплоти розтаяли леди на Сяні в Перемишлі. Величезні криги плили більше як два дні, забираючи по дорозі зі собою, що попало.

— КОНЦЕРТ МОЦАРТА В ПЕРЕМИШЛІ. Заходами Головного Відділу Пропаганди влаштовано в Перемишлі 12 грудня у салі засідань Окружного старостав з нагоди дня Моцарта у Генерального Губернаторстві вечір камеральної музики у виконанні трія під проводом відомого музика Вайцмана. Хоч концерт був призначений лиш для запрошених гостей, саля була переповнена.

— МИКОЛАЙ У ПЕРЕМИШЛІ. 18 грудня в год. 16.30 загостить до Перемишля на прохання Сестер Служебниць до тої самої салі, як що року, св. Миколай і роздасть перемиській дітворі щедрі даруики.

— ЯК ПОВІДОМЛЯЄ лондонський „Таймс", — французький пасажирський пароплав „Нормандію", що від 2 іт був заякорений в одному з портів Злучених Держав, сконфіскували. Додатково повідомляє „Дейлі Телеграф", що залоги 12 французьких кораблів, які стоять в портах Зл. Держав, відігнали від їх судек та що американська фльота мала б ці кораблі перебрати для себе.

КОРОТКІ ВІСТКИ

* **У французьких кругах** звертаються з обуренням проти нападу британського підводного човна, який 9. 12. затопив на південь від Балеарів французький торговельний корабель „Сен Дені". Коли „Сен Дені" зупинився на заклик британського підводного човна і приготовлявся до контролі на чердаку, вистрілив британський підводний човен дві торпеди, так що „Сен Дені" зараз затонув. Троє людей із залоги стратило життя. Французький вантажний корабель віз вантаж харчевих засобів, призначений для французького населення.

* **Як подають** із Вашингтону, півн.-американський міністр війни Стімсон нарікав прилюдно, що Совіти не дозволили ніякому півн.-американському обсерваторові на побут на фронті. Взагалі є трудноші у співпраці зі Совітським Союзом.

* **У столиці** Нової Зеляндії, *Велингтоні*, вважають умовину, що новозеляндські війська є далеко від батьківщини, важкою небезпекою. Тому парляментарні круги обмірковують пропозицію до уряду, щоб він стягнув новозеляндські війська найкоротшою та найпевнішою дорогою зі Сходу на оборону батьківщини.

* Переводячи свою пресову цензуру, влаштовану, як сам подав, на „англійський зразок", Рузвелт наказав на пресовій конференції не публікувати нічого про японські атаки на Гаваї та про тамошні відносини.

* **Як виходить** із вісток з Ірану, совітська армія арештувала підчас свого входу до Ірану понад 8.000 іранських старшин, державних урядовців і т. д. та вивезла їх до Совітів. Всі змагання іранського уряду, щоб їх звільнити, залишилися досі без успіху.

* **Проєкт закону,** який передбачує 30 відс. побільшення північно-американської фльоти, вніс у понеділок пополудні сенатор Давід Больш у бюджетовій комісії сенату і це, як він сказав, на бажання президента і проводу фльоти.

* **З Вошингтону** подають, що уряд Злучених Держав запропонував в одній ноті конференцію міністрів закорд. справ 21 американських держав. Конференція має відбутися в першому тижні січня в Ріо де Жанейро.

Японські налети в Бурмі і Маляї

ТОКІО. — Відділ сухопутньої армії японської цісарської головної кватири повідомляє про найсильніші летунські атаки на ворожі летовища в Бурмі і Маляї, а саме: на Пінан на північно-західньому побережжі Маляї і на Вікторію в південній Бурмі. Без огляду на дуже сильну оборону атаковано скупчення військ, гангари, як також транспортові кораблі. Два транспортові кораблі затонули, інший важко ушкоджений. На землі знищено більшу кількість літаків. Інші одиниці атакували гангари в Мергуї (південний ріг Бурми) і Куантант (Маляя), при чому знищено галі, літаки та склади погінного матеріялу. Японська летунська зброя втратила три літаки.

Нові японські війська причалили до Маляї

ШАНГАЙ. — Спікер японської армії подав за вісткою з Нанкіну, що до маляйського півострову причалили дальші японські війська. Дотепер англійці ставили японському походові в напрямі на Сінгапур тільки слабий опір.

Найвище німецьке відзначення для амбасадора Ошіми

БЕРЛІН. — В суботу пополудні Фірер прийняв на окремій авдієнції цісарського японського амбасадора в Берліні, ген. Ошіму і передав йому у признанні його визначних заслуг біля здійснення пакту трьох найвище відзначення, яке Німеччина може дати, а саме великий хрест ордену Німецького Орла в золоті.

Згинув шеф англійської флоти у східній Азії

СТОКГОЛЬМ. — Як стало відомо, загинув шеф східньо-азійської фльоти сер Том Філіпс разом з „Принсом оф Волес", затопленим японською флотою. Опорожнене в цей спосіб місце зайняв адмірал сер Джофрей Лайтен.

Головного команданта британської фльоти на Далекому Сході, що саме згинув покликали на це становище перед кількома днями. Впродовж останніх 18 місяців займав він в Лондоні уряд заступника шефа флоти. Казали, що Філіпс походить з найтіснішого гуртка Черчіля і його післано на особливе бажання британського прем'єра. Там повстали були між британським головним командантом на Далекому Сході, маршалом летунства сер Робертом Брук-Пофемом і тодішним шефом британської флоти у східній Азії, віцеадміралом Ляйтеном — деякі різниці думок у звязку з нарадами над можливостями операцій британської і північно-американської флоти. Ляйтен мусів тоді уступити і його поставили до диспозиції та одночасно іменували адміралом, щоби по кількох днях знов перебрав цей самий уряд. З тієї скорої зміни в британських головних командах видно нервозний настрій в Лондоні.

ТРИ СОВ. ДИВІЗІЇ ЗНИЩЕНО І РОЗІГНАНО.

ГЕЛЬЗІНКИ. — Фінське боєве звідомлення подає м. і.: В боєвих діях після зайняття міста Каргумекі (Медвежа гора) та у слід за тим і міста Повенца (Павенец), як теж підчас переслідування ворога наші війська розбили та розігнали три ворожі дивізії. Тільки рештками 37, 71 і 313 дивізії вдалося у швидкій втечі врятуватися від повного знищення. Переслідування ворожих відділів, що блукають ще у лісах, іде далі. До вечора 9 грудня ствержено досі на побоєвищі 3.000 вбитих; понад 2.000 взято в полон. Про число ранених, що їх забрали зі собою, невідомо нічого. Аж до цього вечора стягано добичу з панцирної зброї, гармат, гранатометів, ріжних скорострілів, великої кількості крісів, деякого числа авт, і т. д. Власні втрати у цих боєвих діях були дуже малі. З фінського боку було тільки 137 вбитих.

ДОБРА ХАРЧЕВА СИТУАЦІЯ ЯПОНІЇ.

ТОКІО. — „Японія не потребує боятися нових клопотів, хочби війна як довго тривала" — так „Гочі Шімбун" пише на основі урядових заяв про харчеву ситуацію Японії. Попри достаточні збори рижу в Японії, Формозі і Кореї, уряд розпоряджає ще й великими резервами цього важного продукту. Зокрема корисна є харчева ситуація зогляду на картоплю та збіжжя, яку змiцнюють ще велитенські запаси мясних, рибних та яринових консерв, а з них 150 міліонів має, як резерву саме Токіо.

ЖЕРТВУЮЧИ НА ФОНД УКРАЇНСЬКОГО СТУДЕНТА — ПОМАГАЄШ РІДНІЙ НАЦІЇ Й СОБІ!

НОВІ УСПІХИ ФІНІВ І ІТАЛІЙЦІВ НА СХІДНЬОМУ ФРОНТІ.

БЕРЛІН. — Союзні війська, що разом з німецькими збройними силами воюють проти большевизму мали успіхи, на всіх частинах фронту. Вчора знову фіни та італійці мали нові осяги.

На карельському фронті фінські частини пішли дальше на схід і знову дійшли на одному місці до мурманської залізниці. Вони обійшли одну важну залізничу стацію і окружили її. Одна фінська стежа висадила залізничу лінію в повітря так, що транспортовий большевицький поїзд віхав у вирву. Румовища розбитих вагонів закрили собою большевицьких вояків.

Також війська італ. експедиційного корпусу осягнули в наступі та в оборонному бою дальші успіхи. В передполудневих годинах 12. XII. італійські вояки відбили ворога, що боровся завзято, дальше на схід і вдерлися близько аж до одної важної промислової округи. На іншому місці італійські війська ведуть місцеві бої і продерлися здовж одного залізничого шляху на важний горбковатий терен.

ВИСНОВКИ ТУРЕЧЧИНИ З ВІЙНИ НА ТИХОМУ ОКЕАНІ.

ЦАРГОРОД. — Турецька преса займається становищем Туреччини до війни на Далекому Сході.

„Тасвірі Ефкіяр" є тої думки, що це не тільки в інтересі Туреччини самої, але також воюючих держав, що Туреччина склала заяву невтральности.

„Ігдам" пише: „Постава Туреччини в обличчі цієї нової ситуації мусить бути така: треба збільшити продукцію і зменшити консумцію.

ЦІНА ОГОЛОШЕНЬ: Ціла сторінка 600 зол., пів сторінки 320 зол., 1/4 сторінки 180 зол., 1/8 сторінки 150 зол., 1/16 сторінки 80 зол.
МЕНШІ ОГОЛОШЕННЯ: 1 міліметер ширини 1 шпальти (або його місце) 1 зол. — В тексті 100% дорожче, на першій сторінці 200% дорожче.
ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ: 30 сотиків за слово, найменше 4 зол. Для шукаючих праці 15 сот. за слово. Матримоніяльні по 50 сот. за слово.
КНИЖКИ: Всі книжки нашого видавництва продають книгарні й адміністрація видавництва. Хто хоче замовити книжки просто на свою адресу — повинен наперед прислати належитість і на пересилку, а тоді вишлемо бажані книжки.

ПЕРЕДПЛАТА „Кр. В.": Передплату треба висилати згори. Передплата однакова в краю й закордоном. Часопису на кредит не можемо висилати. При зміні адреси треба все подавати попередну адресу.

ВИСИЛКА ГРОШЕЙ: Гроші на передплату з Генерального Губернаторства треба посилати переказами або чеками нашого видавництва Sch A Warschau Nr. 3.812. З Німеччини чеками нашого видавництва на Postscheckkonto Berlin № 68085.
З Протекторату: чеками „Українського Видавництва" Postsparkasse Prag 78.513. — Із Словаччини чеками Tatra banka, filialka v Bratislave, Bratislava, № 5015 на р-к Ukrainske Nakladatelstvo v Krakove. — Курс 1 нім. марки 2 зол., 1 чеської кор. 0.20 зол., 1 словацької кор. 0.20 зол. При висилці грошей все треба подати на що призначені гроші. Звертаємо увагу: подавати читку і докладну адресу.

За Редакцію відповідає начальний редактор М. Хомяк у Кракові. Видає „Українське Видавництво", Краків, вул. Райхсштрассе 34, II. Тел. [illegible]
З друкарні „Нова Друкарня Денникова" під наказною управою, Краків, вул. Ожешкової 7, тел. 102-79.
Verantwortlich für den Gesamtinhalt und Anzeigenteil: Hauptschriftleiter M. Chomiak, Krakau. Verlag: „Ukrainischer Verlag" G. m. b. H. Krakau, Reichsstrasse 34, Fernspr. 230-39, — Druck: „Neue Zeitungsdruckerei", Kommissarische Verwaltung, Krakau, Orzeszkowagasse 7, Fernsprecher 102-79